

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції**

Мукачево
16 травня 2024 року

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2024

ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	280
ЛЮБКА А.І., ЛІБА О.М. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	282
МЕТЕНКО А.М. THE USE OF CREATIVE-ORIENTED METHODS IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES FOR TEACHING ORAL SPEECH OF HIGH SCHOOL STUDENTS.....	284
МОВЧАН К.М., ГОЛІНКА В.В. РОЛЬ БІБЛІОТЕРАПІЇ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ У ПЕРІОД СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	286
МОВЧАН К.М., САБОВ А.Р. ВПЛИВ ІНТЕРНЕТУ НА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА РОЛЬ БІБЛІОТЕК У ЗБЕРЕЖЕННІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	288
МОРГУН А.В., ПЕТРОВА А.В. БІБЛІОТЕЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ОСВІТИ.....	289
МОРГУН А.В., ПЕТРОВА А.В. ВИКОРИСТАННЯ КНИГ У РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ.....	291
МОРГУН А.В., ПЕТРОВА А.В. КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ЧИТАННЯ: ВПЛИВ ЛІТЕРАТУРИ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	293
МОРГУН А.В., ШЕРШУН Я.І. ЗАВДАННЯ СУЧАСНОГО ДІЛОВОДСТВА.....	295
МОРОЗ Ф. В. ЗНАЧЕННЯ СПОРТУ В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ ЗДОБУВАЧІВ.....	298
НЕСТЕРУК А.А., ЛІБА О.М. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО МАТЕМАТИКИ СТВОРЕННЯМ КАЗКИ.....	300
ROPOVICH M.V. DEVELOPMENT OF LEXICAL SKILLS OF HIGH SCHOOL STUDENTS USING EDUCATIONAL INTERNET RESOURCES IN ENGLISH LESSONS.....	302
ПОПОВИЧ Н.М. МЕТОДИ НАУКОВИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У МИСТЕЦЬКІЙ СФЕРІ.....	304
ПОПОВИЧ Т. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ..	305
ПРОКОПОВИЧ Л. С. ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ МИРОСЛАВА ДОЧИНЦЯ В КОНТЕКСТІ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	307
ТЕЛИЧКО Н., COMMUNICATIVE APPROACH AS THE BASIS OF THE METHOD OF FORMATION OF ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS.....	309
ЧУТОРА Б.В. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ.....	311
ШКРІБА С. О. ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ І. ЮЩУКА.....	313
ЩЕРБАН Т.Д., ДАНКАНИЧ А.А. ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ В БІЗНЕСІ.....	315
ЩЕРБАН Т.Д., ДОЛИНАЙ Т. Т. ДОВІРА У ВЗАЄМИНАХ ЛІКАРЯ ТА ПАЦІЄНТА: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	317
ЩЕРБАН Т.Д., САМОЙЛОВ О.С. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ОСОБИСТІСТЬ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ.....	319
ЩЕРБАН Т.Д., ХОМА П.П. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ.....	321
ЩЕРБАН Т.Д., ЧЕМЕТ О.Ю., БАСАРАБ В.В. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ЗДОБУВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	323

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

УДК 005.521:334.012.23

ЩЕРБАН Т.Д.
доктор психологічних наук, професор,
ректор,
Мукачівський державний університет
ДАНКАНИЧ А.А.
аспірант 2 курсу,
спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»,
Мукачівський державний університет

ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ В БІЗНЕСІ

Сучасне підприємництво вимагає від компаній постійної готовності до змін, адаптації та стратегічного управління. У цьому контексті прогнозування відіграє ключову роль як інструмент, що допомагає бізнес-лідерам ухвалювати обґрунтовані рішення, а також планувати майбутні кроки з урахуванням поточних тенденцій і прогнозів. Уміння менеджерів прогнозувати має особливе значення в умовах війни, коли нестабільність, ризики та непередбачуваність стають нормою.

Останні наукові публікації підтверджують важливість прогнозування для успішності підприємства. Результати наукових досліджень підкреслюють необхідність системного підходу до прогнозування і використання передових аналітичних інструментів. [1;2;3;4]

Мета дослідження – провести аналіз ролі прогнозування в бізнесі та психологічних особливостей навчання менеджерів до цього процесу.

Прогнозування дозволяє бізнесу адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі, зменшує ризики і забезпечує більш ефективне використання ресурсів. Впровадження передових методів прогнозування, таких як аналіз даних, штучний інтелект, дозволяє компаніям здійснювати точніші прогнози та виявляти нові можливості для розвитку.

Війна може суттєво вплинути на бізнес-середовище через зміни в економічній, політичній та соціальній сферах. У таких умовах прогнозування стає ключовим інструментом для адаптації та збереження успішності підприємства. Науковці виділяють деякі аспекти значення прогнозування для менеджерів під час війни: ризикове управління, стратегічне планування, аналіз даних, гнучкість і швидкість реакції.

Ризикове управління. Уміння передбачати можливі наслідки війни дозволяє менеджерам вчасно розробляти та впроваджувати стратегії зменшення ризиків. Це включає розробку альтернативних планів дій, резервування ресурсів та розгортання стратегій відповіді на непередбачені ситуації.

Стратегічне планування. Прогнозування допомагає менеджерам розробляти довгострокові стратегії, які враховують можливі наслідки війни на ринок, конкурентну ситуацію та споживчу поведінку. Це дозволяє компаніям

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

заздалегідь підготуватися до змін та використовувати можливості, що виникають у складних умовах.

Аналіз даних. Прогнозування в умовах війни вимагає великого обсягу даних та їх аналізу. Менеджерам необхідно використовувати інструменти аналізу даних та інтелектуальні технології для виявлення тенденцій, передбачення ризиків та здійснення стратегічних прогнозів.

Гнучкість і швидкість реакції. В умовах війни важливою стає гнучкість та швидкість реагування на зміни у середовищі. Прогнозування дозволяє менеджерам розробляти та впроваджувати оперативні стратегії, які допомагають підтримувати стабільність та ефективність бізнесу під час непередбачуваних подій.

Навчити менеджерів прогнозуванню - це важливе завдання, яке можна виконати за допомогою різноманітних методів та інструментів: навчання теоретичних основ, формуванню практичних навиків, використання інструментів прогнозування, розвиток критичного мислення, комунікативних навичок та саморозвитку. Важливо навчити менеджерів:

- основам прогнозування, включаючи різні методи, моделі та підходи, включаючи курси з аналізу даних, статистики, економічного аналізу та інші спеціалізовані програми;
- застосовувати прогнозування на практиці, включаючи вирішення кейсів, аналіз реальних даних та моделювання сценаріїв для прогнозування;
- аналізувати інформацію критично, розрізняти між різними методами прогнозування та їхніми обмеженнями, а також приймати обґрунтовані рішення на основі результатів прогнозування;
- ефективно комунікувати результати прогнозування з іншими членами команди та стейкхолдерами, а саме вміти пояснити складні технічні концепції простими словами та надати чіткі рекомендації на основі прогнозів;
- постійно вдосконалювати свої навички та вивчати нові методи та інструменти прогнозування через навчання, самостійну роботу та участь у професійних спільнотах.

Навчити менеджерів прогнозуванню - це процес, який вимагає часу, зусиль та відповідальності як з боку менеджерів, так і з боку організації. Але відповідно навчені менеджери зможуть ефективно використовувати прогнозування для прийняття обґрунтованих стратегічних рішень та досягнення успіху в умовах невизначеності.

Прогнозування в сучасному бізнесі є необхідним інструментом для досягнення успіху. Підприємства, які активно використовують прогнозування в своїй стратегічній діяльності, мають більші шанси на стійкий розвиток та конкурентоспроможність на ринку. Тому важливо, щоб керівництво компаній інвестувало у розвиток прогностичних здібностей та інфраструктури, щоб забезпечити стабільний ріст та успішну перспективу.

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Узагальнюючи, уміння менеджерів прогнозувати в умовах війни стає критичним фактором успішності бізнесу. Воно дозволяє компаніям зберігати конкурентну перевагу, зменшувати ризики та ефективно використовувати можливості, які пропонує непередбачуване середовище.

Література:

1. Івкін В. М., Наливайко Г. В. Психологічна готовність менеджерів організацій до управління змінами в організаціях. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Соціальні та поведінкові науки*. 2017. Вип. 4-5. С. 41-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vispdoso_2017_4-5_7
2. Клочко А. О. Типи менеджерів освітніх організацій за лідерською позицією: зв'язок з показниками діяльності організації та особистісними характеристиками. *Психологічний часопис: науковий журнал*. 2020. Вип. 6. № 12. С. 48–56. DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2020.6.12.5>
3. Лук'янова Л. Б. Теоретичні і практичні аспекти розвитку лідерських якостей у топ-менеджерів у вітчизняній науці й практиці. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки*. 2019. Вип. 8. С. 89-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpopn_2019_8_9
4. I. Semenets-Orlova, A. Klochko, S. Nestulya, O. Mykhailych, V. Omelyanenko. Readiness of the education manager to provide the organizational development of institutions (based on the sociological research). *Problems and Perspectives in Management*. 2019. Vol. 17(3). P. 132–142.

УДК 159.9:316.772.4:614.253

ЩЕРБАН Т.Д.

доктор психологічних наук, професор,
ректор,

Мукачівський державний університет

ДОЛИНАЙ Т. Т.

аспірант 2 курсу, спеціальності 053 «Психологія»

Мукачівський державний університет

ДОВІРА У ВЗАЄМИНАХ ЛІКАРЯ ТА ПАЦІЄНТА: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Взаємовідносини між лікарем та пацієнтом визначаються багатьма факторами, але одним з ключових елементів є довіра. Довіра є вкрай важливою для ефективного лікування пацієнта. Довірливе спілкування між хворим та лікарем суттєво впливає на процес выздоровлення з багатьох причин, і це може стати доповненням або навіть заміною медичних препаратів у певних випадках. За останні роки науковці звертають все більше уваги на роль довіри у стосунках між доктором та хворим.

Мета дослідження – розглянути значення довіри у стосунках між лікарем та пацієнтом з психологічної перспективи, проаналізувати останні дослідження на цю тему та висвітлити основні аспекти, що впливають на рівень довіри в цих взаємовідносинах.

Останні дослідження показують, що рівень довіри між лікарем та пацієнтом значно впливає на результати лікування, дотримання медичних рекомендацій та загальне задоволення пацієнта від медичного обслуговування.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>